

AKTUELE BIJLAGE BIJ COMMODORE DOSSIER

NIEUWS

DE 3.5 INCH DRIVE VAN COMMODORE

EINDELIIJK MASSA-OPSLAG

In Dossier 12 nam John Vanderaart de Silicon Disk op de korrel. Nu is het de beurt aan Henk-Johan van Rantwijk. Hij nam de 3.5 inch diskdrive van Commodore onder de loep.

Elke fabrikant moet in een productie-proces het onderdeel uit de kan proberen te halen. Ook Commodore maakt hierop geen uitzondering. Met de komst van de Amiga in het Commodore-kamp was er blijkbaar een medewerker zo slim om een speciaal voor de Amiga gemaakt onderdeel te gaan gebruiken voor een heel andere machine. Dit onderdeel was een 3.5 inch loopwerk van de Amiga. Zo werd er een nieuwe drive ontworpen voor de 'kleine' broers van de Amiga. Dit model werd omgedoopt tot 1581. De drive zou niet alleen kleiner, lichter, maar ook sneller worden dan zijn voorgangers.

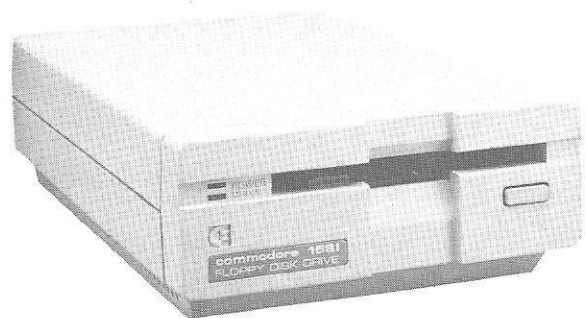
COMPATIBEL

Ook de C64 gebruiker moest met deze nieuwe hardware kunnen werken. Er moesten natuurlijk enige concessies worden gedaan. De drive

moest enigszins compatibel zijn met de bestaande hardware. Van 100% is hier zeker geen sprake, maar de 1581 komt een heel eind. Software opslaan is geen punt zolang er maar geen errors op de diskette staan. Het komt soms voor dat originele programmatuur niet goed op de 1581 te krijgen is. Zo werkt Superbase niet op deze drive. Daar tegenover Superscript weer wel. Zo ook onder meer Turbo-Pascal en Word-Writer. In het algemeen draaien de tekstverwerkers prima met de 1581. Maar programmatuur dat het DOS gebruikt, verslikt zich in de nieuwe drive. Zo blijkt Fast hackem nu none hackem te zijn geworden. Ook is er (nog) geen formatter-routine voor CP/M.

DE BESTURING

Omdat er een andere aansturing gebruikt wordt bij een 3.5 inch drive moest de bestaande ROM worden aangepast. Een eeprom van 32 kB draagt zorg voor de interne verwerking van de drive. In de eerder door Commodore geleverde drive's was slechts ruimte voor 2 kB ram. Deze 2 kB is nu 8 kB geworden. Waarom? Omdat er een handige routine wordt gebruikt om een hele track van disk in te lezen. Deze buffer heet 'Track Cache Buffer'.

Moet u een sector van een track hebben dan is de gehele track direct voor u beschikbaar. Het een kwestie een copy te maken uit de RAM. Een RAM-RAM copy dus wat vele malen sneller is dan het WEER inlezen van een sector van een track. Ook de eerder gebruikte VIA (6522) werd vervangen door een 8520. De Floppy controller werd ook vervangen om de 80 tracks te kunnen aansturen.

ERROR MELDINGEN

De error meldingen van de drive zijn in vergelijking met de oudere drives uitgebreid. Zo is er een handige melding met het nummer 2. Deze melding is geen error, maar alleen een melding (bevestiging) dat u een sub-directory heeft gekozen. Deze luid 'partition selected'. Error 75 'Format error' spreekt voor zich. Error 76 'Controller error' geeft aan dat u de drive beter kunt weggooien. Error 77 'Selected partition illegal' geeft aan dat een poging tot selecteren van een partition niet is gelukt. Deze was niet aanwezig of er ging iets fout tijdens het selecteren.

SUB-DIRECTORY'S

Op de 1581 is het mogelijk om sub-directory's aan te maken. U kunt de diskette dan als het ware in verschillende inhoudsopgaven opdelen. Elk deel is dan een sub-directory. Elke sub-directory heeft een eigen bam. Ook slikt de aansturing 40 blokken voor de bam van de sub-directory. Wanneer u een sub-directory aanmaakt u er 360 blokken dan houdt u er 40 blokken over voor data opslag. De 40 blokken zijn dan aan de kant gezet voor de bam van de sub-directory. Commodore noemt deze sub-directory's ook wel partitions wat in feite de echte naam voor deze directory's is. Dit omdat u de diskette in stukjes verdeelt. Het zijn dus geen echte sub-directory's zoals die gebruikt worden in de MS-DOS wereld, maar daarom niet minder werkzaam. En voor bijvoorbeeld een BBS is dit erg handig. Ik heb een directory voor de volgende download partitions. 1 voor de Commodore 64, 1 voor de Commodore 128, 1 voor de Commodore Amiga en een voor PC/MS-DOS programmatuur! U kunt met de bijgeleverde demo-diskette

DEZE MAAND:

SCN

Pagina 2

STAMBOOM

Pagina 3

MARKT

Pagina 11

CHECKSUM

Pagina 12

AMIGA SOFTWARE

Pagina 13

na enige oefening wel met deze sub-directory's aan de slag. Let er wel op dat bij een 'dclear' opdracht het DOS de kop van de drive weer in de root zet. De root is de hoofd-directory van een diskette. In deze root staan de sub-directory's die u op de schijf heeft aangemaakt.

HUMOR

Bij het bekijken van binnenkant van apparaat werd direct duidelijk dat Commodore een goed stukje werk hebben afgeleverd. De lay-out van de print ziet er werkelijk uitstekend uit. Zonder meer vakwerk. Voor de hardware was Greg Berlin verantwoordelijk. Voor de software werd niemand minder dan David Siracusa in dienst genomen. Een persoon die beroemd is geworden door zijn zogenoemde achterdeurtjes en grappen in ROM. Zo ook deze keer!

Terwijl ik druk aan het speuren was naar deze zaken vond ik

het volgende:

- 1: Dedicated to my wife lisa.
- 2: Am i lazy ??
- 3: No just wanted to save a few ms.

4: This is lazy
Ook kunt U met een M-E commando hun namen op Uw scherm krijgen!! Wanneer iemand deze vindt geef dan even een gil want ik heb ze (nog) niet. Oja, voor ik het vergeet haal ze er maar niet uit! Wanneer U dat voor elkaar hebt gekregen dan wordt het pas echt lachen. Wat dacht U van n0:copyright cbm,86 !!!!! Vol grappen die David.

(ps. Probeer deze eens op uw C128: sys32000,123,45,6 Werkt weliswaar niet op alle c128's maar op veel exemplaren laat de monitor op uw verzoek de namen zien van de mensen die uw C128 in elkaar hebben gezet.

VOOR WIE IS 'HIJ'

Voor alle personen die met massale data opslag te maken

hebben of dat krijgen. Mensen die een BBS draaien of gaan draaien. Software-ontwikkelaars alsmede zakelijke gebruikers. Het eerder door Dossier Commodore gepubliceerde 'ELITE'S BBS voor de 128' is nu ook te verkrijgen met een optie voor dit massa monster!

CONCLUSIE

De 1581 is op sommige punten sneller dan de 1541. Zo is het mogelijk met een goed programma in minder dan 15 seconden om in een relative file van 5000 records het juiste record te vinden! Zeker wanneer U met de BURST commando's kunt werken. Deze drive kost zo'n een kleine 700 gulden in de winkel en dat is gezien de mogelijkheid van de massale data-opslag niet zo duur. Hij is bij alle Commodore dealers leverbaar vooropgesteld dat ze de drive in voorraad hebben, want 'hij' loopt al aardig. In de 128 mode valt er meer winst te beha-

len met de 1581, maar verwacht geen wonderen van een serieel aangestuurde diskdrive. In de 64 mode ontbreekt het fast request signal van de seriële port.

Technische eigenschappen:

Maximale opslag unformatted: 1 mega byte
Maximale opslag : 3160 blokken
3160*256 = 808.960 bytes
Directory capaciteit: 296 files
Maximale Sequential file size: 802.640 bytes
Maximale Relative file size: 800.000 bytes
Records per file: 65535
Cylinders per diskette: 80
Logical sectors per cylinder: 40 (0-39)
Physical sectors per cylinder: 20 (1-20)
Logical bytes per sector: 256
Physical bytes per sector: 512
Microprocessor: 6502A
Via: 8520A
ROM: (32K) 23256
RAM: (8K) 4364

SCN COMMODORE HOT-NEWS

De Stichting Computerhobbyisten Nederland, beter bekend als SCN Hot-News en Commodore Dossier hebben een samenwerkingsverband. Een samenwerkingsverband dat is bedoeld om zowel de SCN-leden, als de abonnees van van Commodore Dossier nog beter te kunnen informeren over hun computer, de Commodore.

WAT DOET SCN

● SCN geeft elke maand een clubblad uit, boordevol listings, tips en nuttige informatie betreffende de C-16, plus 4, C-64, de C-128 en de Amiga (500, 1000 en 2000).

-Bijeenkomst: de grootste bijeenkomst wordt elke tweede zaterdag van de maand in de Meervaart te Amsterdam-Osdorp gehouden.

Tussen 10.00 en 16.00 uur bent u van harte welkom. Dit jaar nog vier bijeenkomsten en wel op de zaterdagen 12 september, 10 oktober, 7 november en 12 december.

Tijdens die bijeenkomsten worden de volgende activiteiten georganiseerd:

-De informatiestand: voor allerlei vragen op computergebied, programma's uit onze softwarebibliotheek, vragen en programmeer-problemen, men zet uw programma's gratis in eprom, we hebben een eigen goed en goedkoop merk schijven voor u.

-Reparatiestand: voor het aanbrengen van bijvoorbeeld een resetschakelaar, kleine wijzigingen/reparaties aan de apparatuur, stellen van koppen van de cassette recorder/diskdrive, inbouwen van nieuwe kernal's en karakterrom's enzovoort.

-Handelaren: tegen hobby prijzen bieden zij u de nieuwste artikelen op computergebied. (uitbreidingen die vaak niet in de winkel te koop zijn).

-Hobbyisten: zij demonstreren zelfgemaakte hard- en software-uitbreidingen.

-Softwarebibliotheek: de club beschikt over een bibliotheek met programma's op allerlei gebied. deze bibliotheek groeit nog elke week.

-Cursussen: elke maand worden in Amsterdam een cursus Basic, een cursus machinetaal, een cursus Superbase en een cursus flight-stimulator gegeven.

-Viewdatabank: u kunt een toegangsnummer krijgen voor onze eigen "viditel" systeem. In dit systeem vindt u een grote sortering telesoftware die u gratis ter beschikking staat. 24 uur per dag. Ook de programma's die wij als listing afdrucken, kunt u hier downloaden.

ABONNEMENT/LIDMAATSCHAP

● Een abonnement bedraagt slechts f. 45,- per jaar. Dit abonnement kan elke eerste dag van de maand ingaan. Naast gratis toegang tot de gebruikersdagen en de faciliteiten, ontvangt u ons blad elke maand aan huis.

Lid worden doet u door fl. 45,- (12 maanden) over te maken op postgiro 5441050 ten name van SCN Commodore Hot-News te Amsterdam.

PROEFNUMMER HOT-NEWS

● Een proefnummer van ons blad kunt u bestellen door f. 5,- op girorekening 5441050 ten name van SCN te Amsterdam over te maken.

VOOR MEER INFORMATIE:

● Elke avond (behalve weekenden) tussen 19.15 en 22.00 uur: 020-934699.

PROGRAMMA BIBLIOTHEEK SCN

● Omdat het aantal schijven dat SCN aanbiedt inmiddels zo is gegroeid, kunnen we helaas niet meer in elk nummer het complete overzicht afdrucken. We zullen dit echter doen als er ruimte in het blad overschiet. Dit zijn de nieuwste schijven.

● Bestellen kan op 3 manieren

1. Tijdens de bijeenkomsten door betaling van f. 10,00.

2. Maak f. 12,50 (inclusief porto / verpakingskosten) per schijf over op postgiro 5441050 t.n.v. SCN te Amsterdam. onder vermelding: 'schijf (nummer) of cassette (nummer)' en uw abonnee-nummer.

3. Via Viditel, kies pagina 6247102. In ons bestand vindt u alle SCN schijven terug. De prijs is een stuk hoger, maar dat komt omdat zowel de PTT als de IL eraan moeten verdienen.

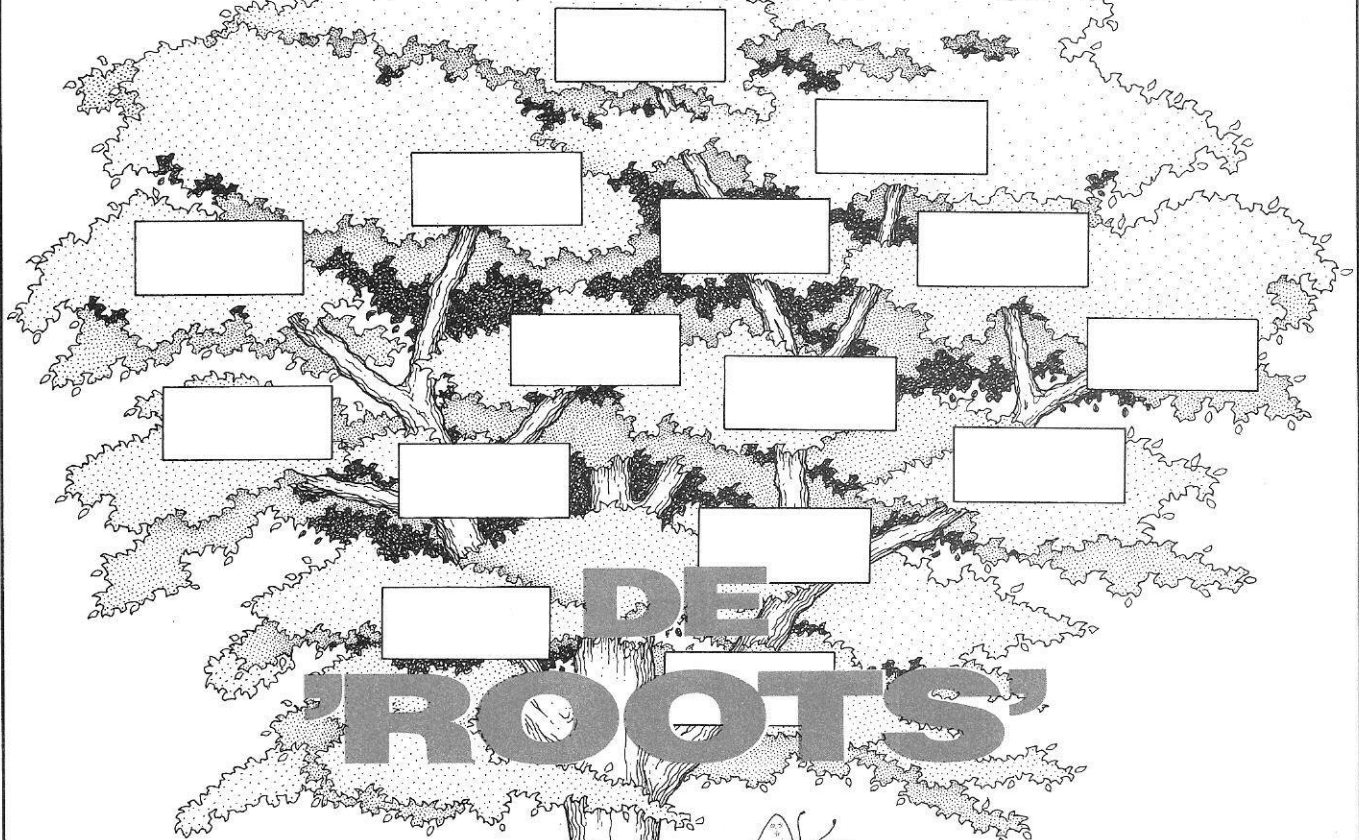
BESTELLEN:

Alleen bestellingen waarop lidmaatschapsnummer (het nummer dat op uw Dossier-lidmaatschapskaart staat) vermeld staat worden in behandeling genomen. Software wordt niet geruild. Alleen bij gebreken aan disk of cassette kan de schijf of cassette binnen 8 dagen worden geruild.

Schijf 25	Schijf 26
3d databank	accorden
Apic y plane	1 alligator moeras
Apic b line fig	balkengrafiek
Apic d verkeerc	balletje
Apic e verkeerd	boekhouden
Apic f lampen	cassette-omslag
Apic k verkeerb	data-generator
Apic x plane	doel-hof
art show rg	doorgestoken kaa
dir print	hoge resolutie
disk label	kleur
diskhoesjes	klok
dissolve	lichtkrantje
duiven	logic analyser
eind adres	logo
find 128	mps1000-ibm c128
frustratie	muis-simulatie
geluidseffect	nederland/vic
kaarten	port
klok	128 punten
lees dit eerst	rederij
ml mdir	rekenprogr/c16
r1l-64	schuifspel
screen2	tape-o-theek
soundmaker 128	vormleer
starfont	

GENEALOGIE 64

OP ZOEK NAAR

Allereerst iets over de mogelijkheden en de opzet van dit programma. Dit programma is gebaseerd op het aanmaken van door mij zogenoemde 'Gezinsbladen'. Dat wil zeggen dat er steeds kleine bestanden worden aangemaakt die de gegevens bevatten van een gezin. De gezinsbladen kunnen op het beeldscherm worden opgeroepen. Af te drukken via de printer zijn: Titelblad, index, adressenlijst en gezinsbladen. Ook is het mogelijk de hele set via één opdracht te printen.

In een 'Gezinsblad' kunnen ingevoerd worden:

1. Gegevens van de persoon die de geslachtsnaam draagt.
2. Gegevens betreffende maximaal 6 huwelijken en eventuele echtscheidingen.
3. Gegevens van maximaal 6 echtgenote's of echtgenoten.

Stambomen hebben zich door de eeuwen heen altijd in een flinke belangstelling mogen verheugen. Vrijwel iedere familie heeft wel een oom of tante die zich bezig houdt met het nasporen van de eigen stamboom. Zo'n stamboom kan al snel enige honderd jaren teruglopen en kan Pietje op een gegeven moment trots op school vertellen dat een van zijn voorvaders nog mee aan de slag was geweest met de Oranjerij. Het onderzoek naar de stamboom wordt genealogie genoemd. Het is een vak dat zelf een verleden heeft. Omdat de voorvaders een handje van de computer hebben weten we nu de weg naar de roots.

4. Gegevens (naam-beroep- woonplaats) van schoolouders.
 5. Gegevens van maximaal 25 kinderen.
 6. De eventuele huidige woongegevens.
 7. Maximaal 40 tekstregels (beeldscherm) naar keuze wat 20 regels tekst oplevert bij het afdrukken.
- Een 'Gezinsblad' wordt als sequentieel bestand op diskette gezet en zal, afhankelijk van

de invoer, tussen de twee en zes blokken (circa 0.5 en 1.5 Kbyte) in beslag nemen. Dit zal geen probleem geven wat betreft de opslagcapaciteit van de diskette. De beperking van het aantal gezinnen per schijf zit in het feit dat de inhoudsopgave (directory) van de diskette niet meer dan 144 titels kan bevatten. Daarom worden maximaal 140 gezinnen op 1 schijf gezet. Het programma voorziet in de

mogelijkheid een tweede schijf te gebruiken, zodat 280 gezinnen 'opgeslagen' kunnen worden. Dit zal ruim voldoende zijn of u moet een stamboom hebben die terugloopt tot het begin van de jaartelling.

HET BEGIN

Na het opstarten van het programma verschijnt het logo van de maker van het programma. Na het intikken van de letter 'M' komt u in het hoofdmenu. Op het hoofdmenu vindt u vier keuze-mogelijkheden

1. OP SCHERM
2. INVOEREN
3. AFDRUKKEN
4. WIJZIGEN

Plaats een lege, geformatteerde, schijf in uw diskdrive. Deze schijf kunt u gebruiken om wat oefen-bestanden op te zetten om eerst wat bekend te ra-

ken met het programma. U kunt dan ook eens bekijken hoe de bestanden op disk worden weggeschreven, waarom dat op een bepaalde manier dient te geschieden en hoe een en ander afgedrukt wordt.

INVOEREN VAN GEGEVENS.

Kies uit het menu de 2 om in het invoergedeelte te komen. Er verschijnt een nieuw scherm met daarop de vraag:

FAM.NAAM ?

U kunt uit dit scherm teruggaan naar het menu, door een RETURN te geven, maar dat is nu niet de bedoeling.

Voer nu de achternaam van de vroegst bekende mannelijke persoon van het geslacht (de Stamhouder) in. Geef RETURN. RETURN wordt verder in de handleiding aangegeven met <R>. Mocht u tijdens het invoeren van de gegevens tikfouten maken of iets vergeten zijn, dan kunt u, voordat een <R> gegeven is gewoon veranderen.

Als u een fout ontdekt na <R>, ga dan door.

Als de gegevens eenmaal op schijf staan, dan is corrigeren of aanvullen op eenvoudige wijze mogelijk. (Zie WIJZIGEN).

Er volgt nu een vraag en antwoordspel.

Tik de u bekende gegevens in. Geef op die vragen, waar u (nog) geen antwoord op weet, een <R>. Haal het knipperende streepje NOOIT weg als u op een vraag geen antwoord heeft. Sommige vragen MOETEN beantwoord worden, anders loopt het programma niet door; maar dit wijst zich vanzelf.

Nadat u de derde vraag behandeld heeft, komen er drie vragen betreffende de vader wier gegevens u invoert. Deze vragen spreken voor zichzelf, maar omdat u nu de gegevens van de oudst bekende van het geslacht aan het invoeren bent, heeft u daar geen antwoord op. Dus een <R>. NA de drie vragen over de va-

der vraagt het programma weer om gegevens van de persoon, waarmee u gestart bent. De eerste keer, dat om een datum wordt gevraagd, staat met puntjes en streepjes aangegeven op welke manier deze moet worden ingevoerd. Dit geldt voor alle datumvragen.

U komt nu vanzelf bij de vraag: GENERATIE AANDUIDING ?

Deze kunt u volgens uw persoonlijke systeem invoeren. Nadat de vragen betreffende huwelijken, partners en ouders van partners gepasseerd zijn, komt u aan 'kinderen'.

Als daarvan gegevens ingevoerd worden, komt u na de vragen over voornaam, geboorteplaats en geboortedatum bij: EIGEN BLAD (J/N) ? Als dat kind later zelf een gezinsblad (of om andere reden een apart blad) krijgt, antwoordt u hier met J. De volgende vraag naar het bladnummer slaat u over. Dat bladnummer weet u nog niet, dat komt later.

Bij woongegevens handelt u als volgt. Is er een woonadres, dan tikt u dat in en u krijgt de volgende vraag daarover. Is er geen woonadres, dan <R>.

Vervolgens verschijnt een scherm waar u gegevens naar uw eigen keuze kunt invoeren (bijvoorbeeld religie, doop-, begrafenis- of testamentgegevens). Ook kunt u hier bijvoorbeeld gegevens over samenwonen inzetten, enz.

Volg de scherminstructies aangaande deze tekstregels precies op, gebruik GEEN komma's en let op de regellengte. Het programma waarschuwt voor de laatste mogelijke tekstregel. Geef twee keer <R> om te stoppen met tekstinvoer.

Een keer om naar de volgende regel te komen, de tweede is om uit het 'tekstscherm' te komen. Het invoeren van dit blad is nu beëindigd en u krijgt de mogelijkheid de invoer te controleren door middel van CONTROLESCHERMEN.

CONTROLESCHERMEN

Het eerste controlescherm toont een deel van de ingevoerde gegevens. Noteer die gegevens, welke u (later) wilt wijzigen. Geef een <R> en controleer de volgende schermen.

Het aantal schermen, dat u te zien krijgt, is afhankelijk van het aantal ingevoerde huwelijken, kinderen, woongegevens en het aantal tekstregels.

Na het laatste scherm komt de vraag: NAAR DISK (J/N) ? Wilt u de gegevens nogmaals bekijken, tikt dan N in. De vraag: NAAR DISK ? komt daarna nogmaals.

Als u: NAAR DISK (J/N) met J beantwoordt, verschijnt het 'SAVE' scherm.

SAVEN VAN GEGEVENS.

Nadat u voor de 'SAVE' mogelijkheid heeft gekozen, ziet u een scherm, waarop aangegeven is hoe u de naam, waaronder de gegevens op schijf gezet moeten worden, moet intikken.

Een juiste invulling is van belang!

Tik in:

Onder de eerste drie punten: 100

Onder de drie volgende punten: 1 tot 3 voorletters

Onder de laatste vier punten: Geboortejaar

Dus bijvoorbeeld
100 J 1848

Geef hierna <R> en na controle en eventueel wijzigen, nog een <R>. Het bestand wordt nu op schijf gezet.

Vervolgens kunt u meer invoeren (daarover later) of naar het hoofdmenu: Kies voor het menu.

LADEN VAN GEGEVENS

Kies vanuit het menu mogelijkheid 1.

Tik in, op de vraag: WIENS GEGEVENS ? : 100

Uw weggeschreven bestand zal nu worden geladen van schijf en op het scherm worden getoond.

WIJZIGEN VAN GEGEVENS

Kies vanuit het hoofdmenu mogelijkheid 4. Er verschijnt een scherm, waarop wordt gevraagd naar de naam van het te wijzigen bestand.

Deze naam moet VOLLEDIG ingetikt worden.

Als dit niet volledig of correct gebeurt, dan volgt een foutmelding.

Dit houdt verband met het 'herschrijven' op de diskette. Indien het bestand op de schijf voorkomt, dan wordt dat geladen en ziet u de vragen met de in het bestand staande gegevens regel voor regel op het scherm. Wijzig of vul aan waar nodig is. Aan het eind vraagt het programma of alles nu correct is. Tikt u een N, dan begint het wijzigen opnieuw.

Kies u de J, dan zal het bestand onder de naam die het al had en op dezelfde plaats op de schijf herschreven worden.

AFDRUKKEN

Kies vanuit het hoofdmenu de mogelijkheid 4.

Voordat het AFDRUK MENU verschijnt, wordt eerst gecontroleerd of de printer aanstaat. Staat deze niet aan, dan wordt dit gemeld. U wordt dan verzocht om de printer aan te zetten. Daarna bestaat de mogelijkheid de papierlengte in te stellen. Er is reeds een papierlengte van 66 regels ingesteld (A4 formaat). Wijzig, indien uw papierlengte anders is, het getal 66 in de door uw gewenste waarde.

Na een <R> verschijnt nu het AFDRUK MENU. Op het afdruk menu vindt u zes keuze-mogelijkheden:

1. ALLES
2. TITELBLAD
3. INDEX
4. ADRESLIJST
5. GEZINSBLAD
6. HOOFDMENU

U kunt, met slechts dit ene bestand op schijf, toch het hele afdruk programma testen. Kies dus voor 1.

De gegevens voor het titelblad worden altijd uit bestanden

100 gehaald. Daarin ontbreekt, in de standaardvragen, nog een gegeven. Namelijk het land van herkomst van de stamhouder. Als u voor 1 (alles afdrucken) heeft gekozen, dan wordt u dat alsnog gevraagd. Hiermede is tevens verklaard waarom de gegevens van de 'Stamhouder' altijd in het eerste bestand (100) gezet dienen te worden. Vervolgens kunt u nog enige gegevens van de verzamelaar invoeren. Deze komen dan ook op het titelblad.

Laat nu, indien u een printer heeft, het geheel afdrucken. Het INDEX blad zal u (nog) niet duidelijk zijn, maar daarover later in deze handleiding een voorbeeld en uitleg. Op de Adreslijst worden alleen gegevens afgedrukt van die bestanden, waarin zich een adres bevindt. Heeft u dat in het proef-bestand niet ingevoerd, dan kan dat alsnog via het wijzigings-programma. Tijdens het afdrucken wordt u, via het beeldscherm, op de hoogte gehouden hoe ver het afdrucproces is.

Als alles is afgedrukt, bekijk dan het resultaat en bepaal waar uw invoer niet correct was. Op de Index vindt u, als alles goed is, slechts 1 regel.

INDEX

Daarmee kunt u een afstamming in rechte lijn direct zien. De V staat voor vader. Het daarop volgende getal geeft aan op welk 'Gezinsblad' de gegevens van de vader staan. Dan volgt de grootvader, de overgrootvader enz... Ook geeft de Index een overzicht van de bestanden, die op uw schijf staan, en heeft u altijd de juiste namen bij de hand. Dit is makkelijk als u gegevens wilt wijzigen en/of aanvullen. [Via Hoofdmenu - mogelijkheid 4.]

INVOER VAN GEGEVENS (2).

U heeft nu een proefbestand gemaakt en de resultaten, via het beeldscherm en de printer gezien. Rest mij nu nog uit te leggen

hoe u de gegevensinvoer moet aanpakken. U heeft in de index kunnen zien dat de gegevens op een bepaalde volgorde ingevoerd moeten worden. U dient de gegevens dus eerst op die volgorde te sorteren.

Deze is:
De Stamhouder (ALTIJD BESTAND 100)
de dochter(s) van de stamhouder
De broer(s) van de stamhouder
De dochter(s) van de broer
De oudste zoon van de Stamhouder
De dochter(s) van de oudste zoon
De volgende zoon van de Stamhouder
De dochter(s) daarvan
De zoon van de oudste zoon
Enz...

Heeft u gesorteerd, dan kunt u starten met invoeren. Indien u gegevens van dochters, op een apart 'Gezinsblad' wilt 'saven', dan zult u merken dat op het einde van de te 'saven' naam automatisch de toevoeging: (D) komt te staan.

Deze toevoeging hoeft u dus niet in te tikken. Het programma is er verder op berekend dat de invoer in hoofdletters geschiedt. Voer dus NIET in met kleine letters. Zorg ook dat de nummering doorloopt, dus: 100 - 101 - 102 - 103 enz.

PRINTER

Is uw printer van een ander merk dan Commodore en zijn de grafische tekens anders, dan zult u in het programma enige regels moeten aanpassen aan uw printer. Dit zijn regelnummers: 1680 - 1770 - 3420 - 3520 - 5560 (voor overlijden), en als laatste 2930 (voor het teken bij dochters in de INDEX).

GENERATIE AANDUIDING.

Nu nog het op bladzijde vier beloofde voorbeeld van de algemeen in gebruik zijnde Generatie aanduiding.

De Stamhouder wordt aangeduid met I (Generatie 1). Zonen in volgorde vanaf de oudste tot de jongste (Gen.II)

VOLGORDE	GEN.	AFK.	VOORVADER	VOLUIT
Oudste zoon	: Gen.II	-	(zoon van I)	-
Tweede	: Gen.II	BIS	(zoon van I)	BIS
Derde	: Gen.II	TER	(zoon van I)	TER
Vierde	: Gen.II	QUA	(zoon van I)	QUATER
Vijfde	: Gen.II	QUU	(zoon van I)	QUINQUIS
Zesde	: Gen.II	SEX	(zoon van I)	SEXIES
Zevende	: Gen.II	SEP	(zoon van I)	SEPTIES
Achtste	: Gen.II	OKT	(zoon van I)	OCTIES
Negende	: Gen.II	NOV	(zoon van I)	NOVIES
Tiende	: Gen.II	DEC	(zoon van I)	DECIES
Elfde	: Gen.II	UND	(zoon van I)	UNDECIES
Twaalfde	: Gen.II	DUOD	(zoon van I)	DUODECIES
Dertiende	: Gen.II	TRED	(zoon van I)	TREDECIES
Veertiende	: Gen.II	QUAD	(zoon van I)	QUADRECIES

Deze methode wordt consequent voortgezet, dus:

- A) Oudste zoon van II wordt : Gen.III (zn van II)
- B) Derde zoon van II wordt : Gen.III TER (zn van II)
- C) Tweede zoon van A wordt : Gen.IV BIS (zn van III)

Als A niet meer zonen heeft dan:

- D) Eerste zoon van B wordt : Gen.IV TER (zn van III TER)

Enz...

Bij dochters geeft u, als u dit systeem gebruikt, alleen de Generatie aan, (dus zonder toevoeging BIS, TER, enz.) met daarachter de Gen. aanduiding van de vader. Bijv. Gen.VI (do van V QQU).

TOT SLOT

Aan het eind van deze handleiding nog enige tips: Zet op uw schijf alleen het programma en de bestanden. Andere programmanamen op de schijf hebben tot gevolg dat het afdrucprogramma voortijdig stopt. U krijgt dan tevens niet bedoelde effecten in de Index en in de Adreslijst. Maak altijd een copie van uw diskette. Begin pas met invoeren als u een redelijk aantal gegevens heeft om in te voeren.

Mocht u, wat te hopen is, na het invoeren van uw bestanden toch weer 'vroegere' gegevens vinden, dan dient u de nummering op schijf aan te passen. (Renamen). Immers de Stamhouder moet altijd nummer 100 hebben. Doe dit 'renamen' op uw copie-schijf. Als het geheel weer in orde is,

kunt u deze als origineel houden en weer een nieuwe copie maken. U dient in dat geval ook de verwijzingen naar bladzijden in uw 'Gezinsbladen' aan te passen door middel van het wijzigingsprogramma. Wilt u een overzicht maken van bijvoorbeeld alle voornamen met geboortedata dan kan dat goed in het programma Superbase. Ook kunt u daarin bijvoorbeeld een overzicht maken van alle 'aangetroowden', enz.

Wilt u hierover inlichtingen, dan kunt u contact opnemen met:

J. Fokke
Stentorstraat 85-hs
1035 XL Amsterdam
Tel. 020-332027.

Heeft u verbeteringen of aanwijzingen voor dit programma dan ontvangt Joop Fokke graag uw reactie. Ook kunt bij hem een complete handleiding verkrijgen tegen kostprijs. Wie schriftelijk met Joop Fokke contact opneemt, wordt vriendelijk verzocht een postzegel bij te sluiten.


```

4260 print (down) (whit) "spc(14)ts(5)<sh/sp>f7
4270 input (up) geb.plaats: (left)(left)";v$:ts(5)=-v$<sh/sp>32
4280 ifo=thent$(6)=-"....."<sh/sp>bd
4290 printspc(9)ts(6)<sh/sp>ba
4300 input (up) datum: (left) (left)";v$:ts(6)=-v$<sh/sp>6f
4310 printspc(19)ts(7)<sh/sp>9e
4320 input (up) overleden (j/n): (left) (left)";v$:ts(7)=-v$<sh/sp>I5
4330 ts(7)=-v$:if$(7)=-j"then4360<sh/sp>d5
4340 if$(7)=-n"thent$(8)=-"-"ts(9)=-"-"goto4400<sh/sp>fa
4350 print (up) (up)";goto4310<sh/sp>c2
4360 printspc(6)ts(8)<sh/sp>70
4370 input (up) te: (left) (left)";v$:ts(8)=-v$<sh/sp>e6
4380 printspc(9)ts(9)<sh/sp>6a
4390 input (up) datum: (left) (left)";v$:ts(9)=-v$<sh/sp>8b
4400 printspc(10)ts(10)<sh/sp>46
4410 input (up) beroep: (left) (left)";v$:ts(10)=-v$<sh/sp>e9
4420 print (down) generatie<sh/sp>b0
4430 printspc(14)ts(11)<sh/sp>3d
4440 input (up) aanduiding: (left) (left)";v$:ts(11)=-v$<sh/sp>1c
4450 ts(11)=-v$<sh/sp>c2
4460 print (clr) (down) "spc(28)hu$(1)<sh/sp>ea
4470 input (up) gehuwd (of geweest) (j/n) (left) (left)";v$:hu$(1)=-v$<sh/sp>b5
4480 ifhu$(1)=-n"thenhu$(2)=-"0"goto5160<sh/sp>71
4490 ifhu$(1)<"j"then4460<sh/sp>f0
4500 ifo=thenhu$(2)=-"-"<sh/sp>f0
4510 print (down) "spc(21)hu$(2)<sh/sp>81
4520 input (up) aantal huwelijken: (left) (left)";v$:ts(21)=-v$<sh/sp>c9
4530 hu$(2)=-v$:h=val(hu$(2))<sh/sp>67
4540 ifh<lorh>6thenprint (up) (up)";goto4510<sh/sp>8f
4550 ifo=thenfori=1toh.forj=1to18:hu$(i,j)=-"-"nextj.i<sh/sp>3f
4560 fori=1toh<sh/sp>66
4570 print (clr) (blk) (down) huwelijk<sh/sp>22
4580 print "=====(whit)<sh/sp>6b
4590 print (down) "spc(9)hu$(i,1)<sh/sp>f8
4600 input (up) datum: (left) (left)";v$:hu$(i,1)=-v$<sh/sp>24
4610 printspc(6)hu$(i,2)<sh/sp>0a
4620 input (up) te: (left) (left)";v$:hu$(i,2)=-v$<sh/sp>88
4630 print (clr) (blk) (down) gegevens partneri<sh/sp>86
4640 print "=====(whit)<sh/sp>ac
4650 print (down) "spc(12)hu$(i,3)<sh/sp>07
4660 input (up) fam.naam: (left) (left)";v$:ts(12)=-v$<sh/sp>06
4670 hu$(i,3)=-v$<sh/sp>d7
4680 printspc(10)hu$(i,4)<sh/sp>71
4690 input (up) voorn.: (left) (left)";v$:hu$(i,4)=-v$<sh/sp>a5
4700 printspc(14)hu$(i,5)<sh/sp>60
4710 input (up) geb.plaats: (left) (left)";v$:ts(14)=-v$<sh/sp>46
4720 hu$(i,5)=-v$<sh/sp>9f
4730 printspc(9)hu$(i,6)<sh/sp>79
4740 input (up) datum: (left) (left)";v$:hu$(i,6)=-v$<sh/sp>5c
4750 print (down) "spc(19)hu$(i,7)<sh/sp>ac
4760 input (up) overleden (j/n): (left) (left)";v$:ts(19)=-v$<sh/sp>8f
4770 ifhu$(i,7)=-j"then4810<sh/sp>58
4780 ifhu$(i,7)=-j"then4810<sh/sp>58
4790 ifhu$(i,7)=-n"thenhu$(i,8)=-"-"hu$(i,9)=-"-"goto4850<sh/sp>ca
4800 print (up) (up) (up)";goto4750<sh/sp>6f
4810 printspc(6)hu$(i,8)<sh/sp>c8
4820 input (up) te: (left) (left)";v$:ts(6)=-v$<sh/sp>5a
4830 printspc(9)hu$(i,9)<sh/sp>d2
4840 input (up) datum: (left) (left)";v$:hu$(i,9)=-v$<sh/sp>3f
4850 print (down) "spc(10)hu$(i,10)<sh/sp>ef
4860 input (up) beroep: (left) (left)";v$:ts(10)=-v$<sh/sp>a6
4870 hu$(i,10)=-v$<sh/sp>dc
4880 print (down) "spc(20)hu$(i,11)<sh/sp>0e
4890 input (up) gescheiden (j/n): (left) (left)";v$:ts(20)=-v$<sh/sp>5d
4900 hu$(i,11)=-v$:ifhu$(i,11)=-j"then4930<sh/sp>17

```

```

3620 ifk=0then3690<sh/sp>c3
3630 print#1.chrs(10)chr$(14)"kinderen:chr$(15):a-a+2<sh/sp>5d
3640 fori=1to4<sh/sp>92
3650 print#1.k$(i,1)chr$(16)"30"K$(i,2)chr$(16)"40"K$(i,3)chr$(16)"55";:a-a+1<sh/sp>1c
3660 ifleft$(i,9,1)=-v"thenprint#1."";<sh/sp>d2
3670 print#1.k$(i,9)<sh/sp>ef
3680 next<sh/sp>ec
3690 if$(1)=-"then3720<sh/sp>92
3700 print#1.chrs(10)chr$(14)"adres:chr$(15)<sh/sp>42
3710 print#1.v$(1).";v$(2).";v$(3).";tel:"ws(4).";:a-a+3<sh/sp>89
3720 print#1.chrs(10)chr$(14)"bijzonderheden:chr$(15):a-a+2<sh/sp>e4
3730 fori=1to5:print#1.v$(i,1)";v$(i,2):a-a+1.next<sh/sp>17
3740 ifx=240then3770<sh/sp>60
3750 printspc(7) (down)volgende disk svp <return><sh/sp>ca
3760 get$:ifx$="then3760<sh/sp>b9
3770 ifa<blthena=a-bl:goto3770<sh/sp>c1
3780 fori=1to (bl-(a+5)):print#1.next<sh/sp>75
3790 print#1.chrs(14)spc(31)<" n1$">"chr$(15):n1$=";"<sh/sp>43
3800 fori=1to4:print#1.next<sh/sp>26
3810 ify=1thenx+1:goto3360<sh/sp>86
3820 ify=5then3850<sh/sp>1e
3830 print:print"alles is afgedrukt!!<sh/sp>f4
3840 gosub6090<sh/sp>8d
3850 close1:close2:close15:nf$=";"<sh/sp>06
3860 if=1thenreturn<sh/sp>68
3870 goto2220<sh/sp>9a
3880 rem wijz.<sh/sp>88
3890 o-2:o$=" wijzigen <sh/sp>1a
3900 print (clr) wijzigen<sh/sp>30
3910 print < return > voor menu<sh/sp>cd
3920 print "=====(down) (down)<sh/sp>c4
3930 gosub1280<sh/sp>d3
3940 print (clr) wijzig al of niet. ";<sh/sp>44
3950 print "=====(whit)<sh/sp>d4
3960 print "dan < return ><sh/sp>b9
3970 print (down) "spc(12)ts(1)<sh/sp>c9
3980 input (up) fam.naam: (left) (left)";v$:ts(1)=-v$<sh/sp>19
3990 if$(1)=-"then550<sh/sp>77
4000 printspc(10)ts(2)<sh/sp>fb
4010 input (up) voorn.: (left) (left)";v$:ts(2)=-v$<sh/sp>3f
4020 printspc(22)ts(3)<sh/sp>ef
4030 input (up) man of vrouw (m/v): (left) (left)";v$:ts(3)=-v$<sh/sp>e1
4040 ts(3)=-v$<sh/sp>45
4050 if$(3)=-m"thenes="zijn":goto4080<sh/sp>37
4060 if$(3)=-v"thenes="haar":goto4080<sh/sp>2f
4070 print (up) (up)";goto4020<sh/sp>c5
4080 ifo=thenc1$="....":goto4100<sh/sp>6d
4090 c1$=left$(ts(4),4)<sh/sp>85
4100 print (down) "spc(31)c1$<sh/sp>65
4110 print (up) voor letters van "es" vader: ";<sh/sp>02
4120 inputv$:c1$=left$(v$,4)<sh/sp>82
4130 c1$=c1$right$("....",5-len(c1$))<sh/sp>e4
4140 ifo=1thenc2$="....":goto4160<sh/sp>ab
4150 c2$=mid$(ts(4),6,4)<sh/sp>4d
4160 printspc(22)c2$<sh/sp>13
4170 input (up) geboortjaar vader: (left) (left)";v$:ts(22)=-v$<sh/sp>62
4180 c2$=-v$<sh/sp>d1
4190 ifo=1thenc3$="....":goto4210<sh/sp>a2
4200 c3$=mid$(ts(4),16,3)<sh/sp>24
4210 printspc(23)c3$<sh/sp>21
4220 input (up) geg.vader op bladnr: (left) (left)";v$:c3$=-v$<sh/sp>a2
4230 ts(4)=-c1$+c2$+"."+"bliz."+"c3$+j"<sh/sp>c0
4240 print (down) (blk) ga nu door met "os"gegevens van:"<sh/sp>e9
4250 printspc(7)ts(2)";ts(1)<sh/sp>88

```


Machinetaal Genealogie 64

:0800 00 35 08 00 00 9E 32 31
 :0808 30 34 3A 8F 22 14 14 14
 :0810 14 14 14 14 14 14 14 14
 :0818 14 14 14 20 20 20 20 2A
 :0820 2A 20 28 43 29 20 53 54
 :0828 45 4E 54 4F 52 53 4F 46
 :0830 54 20 2A 2A 00 00 00 00
 :0838 A9 0B 85 2C A9 00 8D 00
 :0840 0B A9 E1 8D 28 03 20 33
 :0848 A5 20 59 A6 4C AE A7 00
 :0850 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0858 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0860 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0868 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0870 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0878 00 00 00 00 00 00 00 00
 :0880 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :0888 FF FF FF FF FF FF FF F8
 :0890 00 00 F8 00 00 F8 00 00
 :0898 F8 00 00 FF FF FF FF FF
 :08A0 FF FF FF FF FF FF FF 00
 :08A8 00 3F 00 00 3F 00 00 3F
 :08B0 00 00 3F FF FF FF FF FF

:08B8 FF FF FF FF FF FF FF 31
 :08C0 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :08C8 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :08D0 FF FF 00 FF 00 00 FF 00
 :08D8 00 FF 00 00 FF 00 00 FF
 :08E0 00 00 FF 00 00 FF 00 00
 :08E8 FF 00 00 FF 00 00 FF 00
 :08F0 00 FF 00 00 FF 00 00 FF
 :08F8 00 00 FF 00 00 FF 00 28
 :0900 FF 80 3F FF C0 3F FF E0
 :0908 3F FF F0 3F FF F8 3F FF
 :0910 FC 3F FF FE 3F FF FF 3F
 :0918 FF FF BF FF FF FF FF FF
 :0920 FF FF FF FF FD FF FF FC
 :0928 FF FF FC 7F FF FC 3F FF
 :0930 FC 1F FF FC OF FF FC 07
 :0938 FF FC 03 FF FC 01 FF 01
 :0940 FF FF FE FF FF FF FF FF
 :0948 FF FF FF FF FC 00 FF FC
 :0950 00 3F FC 00 3F FC 00 3F
 :0958 FC 00 3F FF FF FF FF FF
 :0960 FF FF FF FF FF FF FE FC
 :0968 1F E0 FC OF F0 FC 07 F8

:0970 FC 03 F8 FC 01 FC FC 01
 :0978 FC FC 00 FC FC 00 FC 38
 :0980 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :0988 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :0990 00 00 FF 00 00 FF 00 00
 :0998 FF 00 00 FF FF 00 FF FF
 :09A0 00 FF FF 00 FF FF 00 FF
 :09A8 00 00 FF 00 00 FF 00 00
 :09B0 FF 00 00 FF FF FF FF FF
 :09B8 FF FF FF FF FF FF FF 28
 :09C0 7F FF FE FF FF FF FF FF
 :09C8 FF FF FE FF FE 00 7F FE
 :09D0 00 7F FE 00 7F FE 00 7F
 :09D8 FE 00 7F FE 00 7F FE 00
 :09E0 7F FE 00 7F FE 00 7F FE
 :09E8 00 7F FE 00 7F FE 00 7F
 :09F0 FE 00 7F FF FF FF FF FF
 :09F8 FF FF FF FF 7F FF FE 49
 :0A00 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :0A08 FF FF FF FF FF FF FF FF
 :0A10 FF FF 00 FF 00 00 FF 00
 :0A18 00 FF 00 00 FF 00 00 FF
 :0A20 00 00 FF 00 00 FF 00 00
 :0A28 FF 00 00 FF 00 00 FF 00
 :0A30 00 FF 00 00 FF 00 00 FF
 :0A38 00 00 FF 00 00 FF 00 24
 :0A40 00 00 00 00 00 00 00 00

markt

IK BIED AAN HARDWARE

- CBM-128D + color mon. + taperec. + muis + power cartr. + Geos + Vizawrite + Vizastar + Newsroom + 2 joyst. + div. spellen + boeken (7 mnd oud). Prijs: f 2250. Tel. 04120-47656.
- CBM-128 + power cartr. + cass.rec. + softw. + vele boeken. Prijs: Bfrs 17000. Danny Tollenaers, Smeetsstr 10, B-3760 Lanaken (België). Tel. 011-716594.
- 1541 diskdr. + speeddos + diskknipper + 50 disks met softw. + 12 boeken + 150 maandbladen + vele handl. voor f 500. Tel. (na 18 uur) 03435-74241.
- Atari 800XL + datarec. XC11 + div. softw. + joyst. + stofhoes + progr. leid. (alles 1 jr oud). Prijs: f 500. Danny de Kruijff, Bessemerlaan 24, 3553 GD Utrecht. Tel. 030-442817.
- CBM-128D + MPS-801 printer + 1901 mon. + datarec. + boeken + tijdschr. + 5 disks. Vaste prijs: f 2600. A.F. Raaijmakers. Tel. (na 18 uur) 04138-76263.
- CBM-64 + 2x 1541 diskdr. + mon. + modem + printer + eprommer + epromkrt + compucase + cass. + joyst. + softw. + boeken. Prijs: f 1250. K. van Dijk. Tel. 01747-2650.
- Teletron-1200 modem v. CBM-64/128. Incl. orig. softw. en handl. Vraagprijs: f 400. C. Bleijendaal te Heemskerk. Tel. 02510-42312.
- CBM-64 + datarec. + kl. monochr. mon. + 1541 diskdr. + printer + power cartr. + 70 disks met softw. + boeken + joyst. Prijs: n.o.t.k. Tel. 02977-25502.
- CBM-128D + power cartr. + 2 joyst. + 50 volle disks

Abonnees van Commodore Dossier Aktief kunnen in deze rubriek kosteloos een advertentie plaatsen. De service is uitsluitend bedoeld voor particulieren. Puur commerciële advertenties en aanbiedingen van illegale programmatuur worden geweigerd. De redactie is niet verantwoordelijk voor fouten als gevolg van onduidelijke opgave. Een advertentie mag ten hoogste 7 regels van 25 aanslagen lang zijn.

Opsturen aan: Commodore Dossier, t.a.v. mevr. C. de Haan, Rijnsburgstraat 11, 1059 AT Amsterdam

+ 300 progr. + boeken. Prijs: f 2200. Hans Barends, Daltonstr 15, 1972 RH IJmuiden. Tel. (na 18 uur) 02550-35360.

● CBM-128, diskdr., 1571, 2 Arcade joyst., Final cartr. II, diskbak + 55 disks, datarec. en tape's. Uiterste prijs: f 1400. Michel. Tel. 02510-40230.

● Teletron 1200 modem (3 mnd oud). Prijs: boven f 400. Leo Lier. Tel. 040-525459.

● CBM-64 + 1541 + C2N + HR5C en voed. + 2 joyst. + Turbo op Rom + LDI curs. Basic + progr. Ref. Guide + Data Becker Simon's Basic, Comm. Doss. 0-nu + boeken + softw. Vraagprijs: f 1500. G.T. Passenier. Tel. 072-619786.

● CBM-64 startpakket + 400 spellen + diskdr. + 10 disks + cartr. + veel toebeh. Prijs: f 1000. Diskdr. of comp. ook los te koop. Tel. 03435-72023.

● Modem: Teletron 1200 (f 300); printer: Brother HR-5C (f 250). Tel. (na 18 uur) 02522-16939.

● Printer TXP-1000. Gen. Electric printer Winkelwaarde f 449. Vraagprijs: f 399.

z.g.a.n. met pap. en therm. pap. R. Hoogduin. Tel. 070-290196.

● CBM-64 + diskdr. + datarec. + mon. + MPS-803 printer + power cartr. + 500 spelprogr. + superbasis/tekstverw./spreadsheet met handl. Vraagprijs: f 1300. Tel. 03402-47863.

● CBM-64 + dataset + 1541 + SP 180 VC printer + power cartr. + cass. + zeer veel disks in bak (o.a. Geos) + lit. + 2 joyst. + div. Prijs: f 1650. Tel. 013-344848.

● Speeddos plus prof. voor de CBM-64 + 1541. Prijs: f 200. Tel. 01100-23082.

● 1541 diskdr. + 204 disks + bakken + write protect. + MPS-803 printer. Tevens te koop gevr.: modulator. Tel. 040-855821.

● Final cartr. + handl. (f 50); centr. kabel 1,50 m voor CBM-64 (f 35). Rob. Tel. 053-762884.

● Brother M-1009 printer + hard-interf. + 2 disks met printprogr. Voll. CBM-64

compat. Prijs: n.o.t.k. Vincent De Seyn, Gr. P. de Brieylaan 448, B-8200 Brugge (België). Tel. 050-383150.

● MPS-802 + grafRom: 801/esc comp. (1280PT/R) GEOS, Newsroom, Printmaster (1 jr oud). Prijs: Bfrs 10000 of ruil expertcart. + 8500. T. Fonteyne, Waterkasteelstr 2-Bus 4, B-8370 Blankenberge (België).

● CBM-128D met 20 dubb.z. disks met softw. (z.g.a.n.). Prijs: n.o.t.k. S. Paltan. Tel. (na 18 uur) 03404-51391.

● CBM-64C + 1541C + datarec. + power cartr. + printer Star Gemini 10X + 12 cass. + 40 disks + resetknop + 900 vel printpap. + joyst. Prijs: f 2000. Henk. Tel. 01835-1720.

● CBM-64 + 1530 + gr. mon. + joyst. + printer + interf. + pap. + power cartr. + Sim. BASIC + veel boeken + tijdschr. + softw. Jan-Joris. Tel. 05788-1919.

● Printer MPS-803 als nieuw. Vraagprijs: f 350. + KCS disk speedloader. Prijs: f 30. Andre Dolman. Tel. 030-610026.

● Open snellaad 64 printje voor CBM-64 + 2 cass. met softw. voor f 60. P. de Deugd, Sweelinckstr 73, 2983 XJ Slikkerveer.

● CBM-128 + 1570 diskdr. + datasette + 70 disks met 128 softw. + 100 disks met 64-softw. + div. handl. (11) + toebeh. Prijs: f 1550. Maurice. Tel. 04192-14457.

● CBM-128D met kl. mon. + printers Brother HR10 + HR5 + modem Teletron 1200. Evt. ook los te koop. Tel. (na 18 uur) 04750-32390.

● Power cartr. + handl. voor f 69. P. Abrahamse, Huys de Merwede 45, 3356 AK Papendrecht. Tel. 078-153166.

HANDLEIDING
BIJ DE LISTINGS

De grote listings van Commodore Dossier zijn voorzien van een contrôle-getal oftewel een checksum. Dat contrôle-getal helpt u bij het voorkomen van fouten bij het intikken. Het werkt als volgt.

We hebben voor een zogenaamde basic-starter gekozen. Dit houdt in, dat u, als u het hieronder afgedrukte programma RUNt, de computer een nieuw (machinetaal) programma laat maken. Dit programma kan vervolgens (door op RETURN) te drukken, op

schijf of cassette worden gezet (het laadprogramma 'weet' of u een disk-drive of een cassetterecorder gebruikt). Daarna kan het worden ingeladen en met RUN worden gestart. Nu verschijnt de boodschap 'checksum ingeschakeld' op het scherm, waarna

u de basic-listings kunt intoetsen. Zoals u in de eerste regels van de listing ziet, bestaan er twee SYS-opdrachten die met het checksum-programma te maken hebben. De ene, SYS 58451, dient om de checksum uit te zetten. Met SYS 32000 zet u hem vervolgens weer aan. ◀

HET INTOETSEN VAN HET CHECKSUM-PROGRAMMA

```

10 REM *** CHECKSUM 1986
20 REM *** VOOR COMMODORE 64 ***
30 :
40 REM V1.0 1985 PETER DE ZEEUW
50 REM V2.1 1986 ROELF SLUMAN
60 :
70 REM UITSCHAKELEN: SYS 58451
80 REM WEER INSCHAKELEN: SYS 32000
90 DATA011,008,193,007,158
100 DATA050,048,054,049,000
110 DATA000,000,169,044,160
120 DATA008,133,095,132,096
130 DATA169,174,160,009,133
140 DATA090,132,091,169,130
150 DATA160,126,133,088,132
160 DATA089,032,191,163,076
170 DATA000,125,000,162,003
180 DATA189,153,125,157,002
190 DATA003,202,016,247,160
200 DATA000,185,041,125,240
210 DATA006,032,210,255,200
220 DATA208,245,169,255,133
230 DATA051,169,124,133,052
240 DATA169,255,133,055,169
250 DATA124,133,056,096,013
260 DATA032,032,032,032,032
270 DATA032,032,032,032,032
280 DATA042,042,042,042,032
290 DATA067,072,069,067,075
300 DATA083,085,077,032,054
310 DATA052,032,042,042,042
320 DATA042,013,013,086,049
330 DATA046,048,058,032,040
340 DATA049,057,056,053,041
350 DATA032,080,069,084,069
360 DATA082,032,068,069,032
370 DATA090,069,069,085,087
380 DATA013,086,050,046,049
390 DATA058,032,040,049,057
400 DATA056,054,041,032,082
410 DATA079,069,076,070,032
420 DATA083,076,085,077,065
430 DATA078,013,013,067,072
440 DATA069,067,075,083,085
450 DATA077,032,073,078,071
460 DATA069,083,067,072,065
470 DATA075,069,076,068,013
480 DATA000,157,125,182,125
490 DATA032,096,165,134,122
500 DATA132,123,032,115,000
510 DATA170,240,243,162,255
520 DATA134,058,144,006,032
530 DATA124,165,076,225,167
540 DATA032,107,169,166,122
550 DATA202,232,189,000,002
560 DATA240,082,201,160,208
570 DATA246,169,000,157,000

580 DATA002,232,032,092,126
590 DATA176,067,232,032,092
600 DATA126,176,061,032,124
610 DATA165,132,011,169,000
620 DATA133,015,165,020,069
630 DATA021,133,251,160,005
640 DATA185,251,001,072,201
650 DATA034,208,006,169,255
660 DATA069,015,133,015,036
670 DATA015,048,007,104,201
680 DATA032,240,008,208,001
690 DATA104,069,251,234,133
700 DATA251,200,196,011,144
710 DATA220,208,218,165,251
720 DATA197,252,240,054,162
730 DATA000,189,077,126,240
740 DATA006,032,210,255,232
750 DATA208,245,169,000,141
760 DATA005,212,169,009,141
770 DATA006,212,169,015,141
780 DATA024,212,169,177,141
790 DATA000,212,169,019,141
800 DATA001,212,169,017,141
810 DATA004,212,169,016,141
820 DATA004,212,141,004,212
830 DATA076,157,125,076,164
840 DATA164,070,079,085,084
850 DATA032,073,078,032,082
860 DATA069,071,069,076,013
870 DATA000,006,252,006,252
880 DATA006,252,006,252,189
890 DATA000,002,240,023,056
900 DATA233,048,144,018,201
910 DATA010,144,008,233,007
920 DATA144,010,201,016,176
930 DATA007,101,252,133,252
940 DATA144,001,056,096
950 PRINTCHR$(147):RS$=CHR$(19)+CHR$(17)+"
":POKE53280,0:POKE53281,0
960 FORX=0TO428
970 PRINTRS$"EEN OGENBLIK"
980 READY:POKE646,Y
990 Z=Z+Y
1000 NEXTX
1010 IFZ<>43150THENPRINTCHR$(158)
"DATA ERROR!":STOP
1020 RESTORE:FORX=0TO428
1030 PRINTRS$"DATA CORRECT - EEN OGENBLIK"
1040 READY:POKE2049+X,Y:POKE646,Y
1050 NEXTX
1060 POKE53281,1:POKE53280,11:POKE646,0
1070 PRINTCHR$(147)"SAVE "+CHR$(34)
+"CHECKSUM V2.1"+CHR$(34)",":PEEK(186)
1080 POKE631,19:POKE198,1
1090 POKE45,174:POKE46,9:END

```

Zakelijke software voor de Amiga

Sinds de introductie van de Amiga bijna twee jaar geleden zijn er talloze pakketten op de markt verschenen, waarvan het merendeel op de grafische- en geluidsmogelijkheden van de computer zijn gericht. Toch is er inmiddels ook een aantal zakelijke programma's voor de Amiga ontwikkeld, die een overpeinzing waard zijn. Ira Moore licht toe.

Desktop publishing

De Amiga is, gezien het grafische karakter, bij uitstek geschikt voor dit werk. Met het oog op de enorme belangstelling voor deze vorm van computeren is het niet verbazingwekkend dat er een aantal desktop publishing pakketten op de markt zijn gebracht. Iedere zichzelf respecterende computerliefhebber schijnt zich inmiddels eigenhandig tot huisdrukker extraordinaire te hebben gepromoveerd en daarom lijkt een vergelijking tussen twee van dergelijke programma's voor de Amiga wel op zijn plaats.

Publisher 1000 en PageSetter

Publisher 1000 wordt uitgebracht door de Northeast Software Groep en PageSetter door het Canadees bedrijf Gold Disk Inc. Beide worden geïmporteerd door SoftSt en kosten respectievelijk f 599,- en f.499,-.

De twee programma's lijken veel op elkaar, maar voor wat de beveiliging betreft is er een groot verschil. PageSetter is niet beveiligd, terwijl Publisher gebruik maakt van een beveiliging in de vorm van een sleutel die in de joystickpoort gestoken moet worden. In principe werken beide programma's langs dezelfde lijnen: eerst moeten een of meer kaders (boxes) worden gedefinieerd, waarin vervolgens de tekst wordt gestopt.

Publisher 1000 biedt de mogelijkheid om het aantal kolommen aan te geven en maakt

hier de nodige kaders voor. Daarna wordt de tekst ingeladen. Wanneer er teveel tekst is voor een kader, moet de gebruiker de tekst door laten stromen naar de volgende kader. Moeten er afbeeldingen

van deze methode is dat de tekst niet om het beeld heen wordt geformatteerd maar strak ernaast.

Overigens bieden zowel Publisher 1000 als PageSetter uitgebreide mogelijkheden voor het versieren van de pagina's met streepjes en lijstwerken.

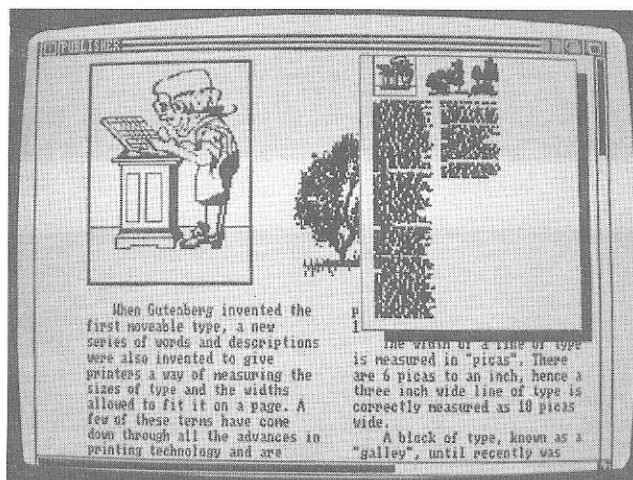
Het aanmaken van tekst

Voor beide pakketten geldt dat teksten uit tekstverwerkingspakketten kunnen worden

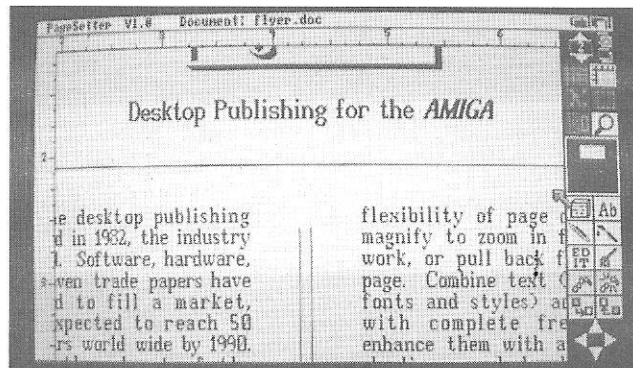
Met Publisher moet de tekst in de kader zelf worden ingevoerd; bij PageSetter gebeurt dit op een apart scherm. Het voordeel van dit laatste systeem is dat men eerst de tekst kan voorbereiden of kan inladen en redigeren.

Het gebruik van afbeeldingen

Publisher 1000 biedt weinig kant-en-klare afbeeldingen (de zogenaamde Clip Art) voor gebruik in het programma. Wel is het mogelijk om standaard IFF bestanden (standaard Amiga-bestanden voor grafische programma's) te gebruiken. Dit houdt in dat de gebruiker vooraf een tekening kan maken met een tekenprogramma of kan bewerken via een videodigitizer. Hierdoor is het mogelijk om echte foto's in een publicatie te plaatsen. Bij PageSetter wordt standaard een hele reeks afbeeldingen meegeleverd die kunnen worden bewerkt in een speciale, ingebouwde Graphics Editor. Hiermee kunnen de tekeningen helemaal worden veranderd, vergroot en verkleind. Daarna kunnen de tekeningen in de tekst worden geplaatst.

Publisher

Pagesetter

tussen de tekst komen, dan wordt hiervoor ruimte gemaakt door het kader te versmallen. Een tekst met veel afbeeldingen lijkt op het eerste gezicht op een rij dozen. Het nadeel

ingevoerd of zelf kunnen worden aangemaakt. Publisher beschikt over een zeer eenvoudige teksteditor, terwijl die van PageSetter veel uitgebreider is.

Eigen lettertypes

Beide programma's bieden extra lettertypes en PageSetter verkoopt een speciale Font-Disk hiervoor. Maar het is goed om te bedenken dat het invoeren of wisselen van 'fonts' (lettertypes) omslachtig is en enige kennis vraagt over de diverse lettersoorten en de betekenis van de lettergroottes (alles wordt in PICAS aangegeven, een Amerikaans systeem voor het meten van tekens). Bovendien verdient het aanbeveling om te controleren of uw printer grafisch kan afdrukken!

In het gebruik

PageSetter is zonder meer de

Tekstverwerking op de Amiga

mooiste van de twee pakketten en biedt veel meer gebruiksmogelijkheden dan Publisher 1000. Het scherm is praktischer ingedeeld met een aantal ikonen aan de rechterkant waarmee kaders worden ingesteld, diverse editfuncties worden uitgevoerd en de pagina vergroot of verkleind wordt. Daarnaast vond ik de grafische- en teksteditoren van PageSetter veel handiger dan de nogal primitieve mogelijkheden die Publisher 1000 biedt. Zoals zo vaak vormde ook nu de handleidingen van beide programma's weer het zwakke punt. De handleidingen zijn gewoon te summier voor dergelijke ingewikkelde programma's en de makers hadden er best wat meer afbeeldingen in kunnen verwerken.

Bovendien is de handleiding van PageSetter verkleind met het gevolg dat gebruikers van boven de veertig hun leesbrillen bij de hand moeten houden, willen ze iets kunnen lezen.

Conclusie

Zowel Publisher 1000 als PageSetter zijn op zich aardig gemaakte programma's, waarvan PageSetter de voorkeur geniet door de uitgebreidere gebruiksmogelijkheden. De Amiga is bij uitstek geschikt voor Desktop-publishing en ongetwijfeld zullen er in de toekomst nog betere pakketten worden uitgebracht.

Als u van plan bent om een dergelijk programma aan te schaffen, valt het goedkopere en betere PageSetter aan te bevelen.

Bedenk wel dat desktop publishing programma's in het algemeen de nodige investering in tijd en energie vergen, alvorens een redelijk resultaat kan worden verwacht.

Publisher 1000
 Prijs: f.599,-
 Leverancier: SoftSt
 Nw.Kerkstr.67
 1018 DZ Amsterdam

PageSetter
 Prijs:f.499,-
 Leverancier: SoftSt

Scribble

Scribble is een van de populairste tekstverwerkingsprogramma's voor de Amiga in Engeland. Als verklaring voor de belangstelling waarin het programma zich mag verheugen, ligt de relatief lage prijs van f.399,- en het gebruiksgemak voor de hand. De hele Scribble familie, een reeks gebruiksprogramma's voor de Amiga, waarvan een database (Organize) en een spreadsheet (Analyze) deel uitmaken, blinkt namelijk uit door eenvoud in het gebruik en een redelijk prijsstelling. In onderstaande bespreking bekijken we of de Scribble tekstverwerker een

waardige telg van de dynastie is.

Werken met Scribble

Scribble is een vreemde samenstelling van gebruiksvriendelijkheid door menu's die te gebruiken zijn via de rechter-muistoets en puntcommando's waarmee de tekst volledig kan worden geformatteerd. Daarnaast kunnen een heleboel functies door middel van de toetsen uitgevoerd worden. Voor diegenen die niet bekend zijn met puntcommando's: dit zijn opdrachten om te bepalen hoe de tekst afgedrukt zal worden, die in de tekst zelf worden gestopt. Het worden

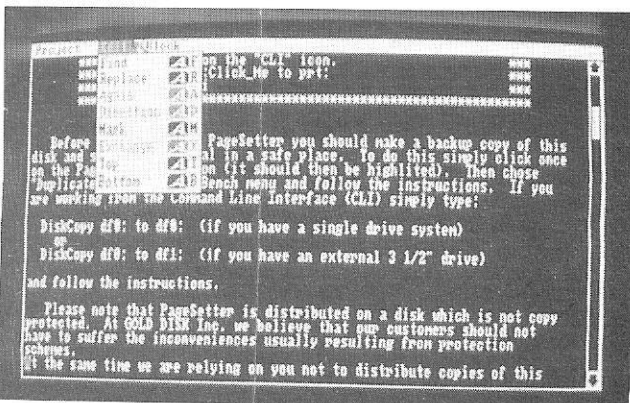
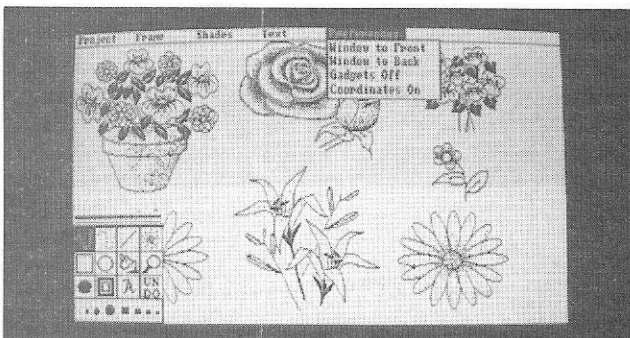
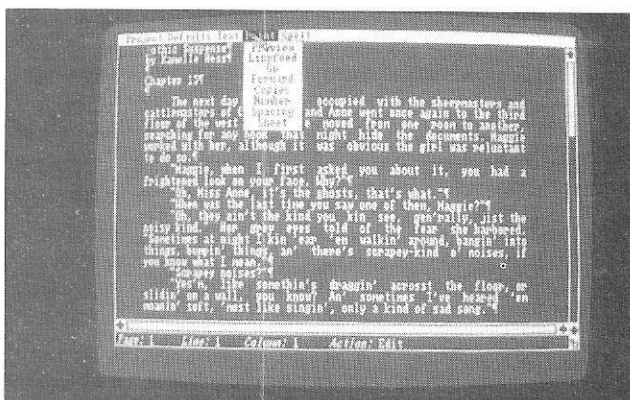
ook wel 'embedded commands' (ingebouwde commando's) genoemd, die worden voorafgegaan door een puntje. Wanneer het programma een regel tegenkomt die met een puntje begint, weet het dat dit een commando is en drukt het niet af. Het voordeel van ingebouwde commando's is dat men ze overal in de tekst kan plaatsen en dat de uiteindelijke vorm van de tekst op elke willekeurige plaats veranderd kan worden. Het nadeel is dat de gebruiker moet leren ermee overweg te kunnen.

De gebruiksmogelijkheden

Scribble is wat men een standaard tekstverwerker zou kunnen noemen: een programma met bijna al de broodnodige functies die een tekstverwerker hoort te hebben. Hieronder vallen formatteringsmogelijkheden zoals blokbewerkingen, kop- en voetregels, uitgebreide controle van de printer en diverse lettersoorten. Daarnaast beschikt Scribble over een mail mergefunctie, een ingebouwd spellingscontroleprogramma en de mogelijkheid om meervoudige tekstvensters te definiëren.

Conclusie

Scribble is een recht-toe-rechtaan tekstverwerkingsprogramma. Het is snel en prettig in het gebruik en zal voor de beginnening makkelijk te leren zijn. Voor de prijs van rond de 300 gulden is het een tekstverwerker waarmee de gemiddelde gebruiker jaren uit de voeten zal kunnen. Toch zou ik de verwerende schrijver, die meer dan saaie documenten wil produceren, het pakket niet willen aanraden. Er komen ongetwijfeld nog mooiere pakketten (zoals VizaWrite en Word Perfect) waarmee meer uit de Amiga kan worden gehaald door beter gebruik te maken van de geweldige grafische mogelijkheden van de computer. Mijn voornaamste kritiek op Scribble is dan ook dat het zonde is dat zoveel mogelijkheden onbenut blijven.

TWEE UNIEKE OPBOUWWERKEN VOOR COMMODORE BEZITTERS

Nog nooit werd in een boek zo diep ingegaan op alle facetten en mogelijkheden van de C64!

Stap voor stap leert u te werken met

- Basic ● Hulptalen ● Geluid
- Graphics & Sprites
- Accessoires
- Machinetaal.

Blijf niet meer steken in een eenvoudig spelletje!

Door de logische opbouw van de uitgave en de professionele voorbeelden komt u tot een volledig gebruik van uw computer en de accessoires.

Wegwijs worden in programmeertalen.

Aan de hand van voorbeelden met praktisch te gebruiken subroutines leert u optimaal gebruik te maken van uw C64. Niet alleen in BASIC maar ook in PASCAL, LOGO, PILOT Simons's Basic, ADA en minder bekende talen.

De grafische mogelijkheden en het geluid vormen twee sterke kanten van de C64. Een C64 heeft 4 toengenerators waardoor de geluidskwaliteit van de machine bij velen al beroemd is. En uiteraard

zullen de meest bekende melodieën hier in de toekomst niet ontbreken.

Wat betreft de grafische mogelijkheden komen vooral het juiste gebruik van de **sprites** aan bod.

Nuttige adressen, produktinformatie, tips voor het gebruik van apparatuur en programmeren vormen de afsluiting van een werk dat beginner en gevorderde C64-gebruiker van begin tot eind zal boeien.

GRATIS UNIEKE HULPMIDDELEN

Reeds in het basiswerk zijn enkele unieke hulpmiddelen opgenomen:

- „cheatsheets”, bijvoorbeeld programmeer-commando's samengevat bij en op het toetsenbord.
- Computertekensjabloon, waarmee flowcharts, grafische software en sprites, ontwikkeld kunnen worden.
- Papier voor grafisch ontwerpen.

EN OP KORTE TERMIJN:

Software op floppy en/of cassette en speciale aanbiedingen.

In deze unieke uitgave wordt in **begrijpelijk Nederlands** een breed scala van de populaire maar moeilijke spellen voor de C.64 uitgelegd. Aan de van duidelijke beschrijvingen en afbeeldingen (schermfoto's) worden de spellen systematisch besproken. Door middel van trucs (praktische handigheden), speeltips en plattegronden dringt u door tot de essentie van het spel.

De volgende **categorieën van spellen** worden besproken:

- Simulatiespellen
- Avontuurspellen
- Denkspellen
- Beweeg- en schietspellen.

Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan de accessoires, die bij het spelen van spellen onmisbaar zijn.

Welke spellen kunt u zo al verwachten?

Een kleine greep:

- ULTIMA III
- Ghostbusters
- Natocommander
- Cluedo
- Summergames 1+2
- Sky Fox
- Bruce Lee

En op het creatieve vlak, o.a.:

- Music Construction Set
- Koala touchpad
- Sketchpad.

In het basiswerk zullen ca. 70 spellen opgenomen worden, in de aanvulling telkens ca. 20.

ADV. 009

STEEDS UP TO DATE

Het is als bij de krant: vandaag nog aktueel, morgen „oud nieuws”. Op nauwelijks enig ander terrein gaat de ontwikkeling zo snel als in de computer-technologie. Regelmatig worden nieuwe en betere programma's ontwikkeld. Reden voor ons om deze boeken te voorzien van een actualiseringsservice.

Tot wederopzegging ontvangt u circa 4 maal per jaar een aanvulling van ca. 120 pagina's op uw naslagwerk, welke u eenvoudig kunt invoegen in het basiswerk. U blijft dus beschikken over een boek dat NOOIT VEROUDERT.

WEKA UITGEVERIJ B.V.
Postbus 61196 - 1005 HD AMSTERDAM - 020-86 7131

BESTELBON

JA,

Zend mij tot wederopzegging het aangekruiste naslagwerk, waarbij ik mij tevens tot wederopzegging abonneer op uw actualiserings-service. Na ontvangst betaal ik f99,- exkl. porto.
De actualisering kosten elk f 55,-

Naam: _____

Adres: _____

PC/Plaats: _____

Handtekening: _____ 5268

Van Basic tot machinetaal op C64

Het zwaardere werk op C64

Bon zenden aan **WEKA UITGEVERIJ B.V.**,
Antwoordnummer 15412, 1000 PZ Amsterdam. Ook leverbaar
via de erkende boekhandel en de computer- en elektronica-winkels.

CAT & KORSH

INTERNATIONAL

Deze speciale aktieprijzen zijn geldig van 16 september tot en met 12 oktober 1987. Haast u!

RELAIS KAART

- * 8 kanaals.
- * 0-22 Volt/5 Amp/1xom.
- * Zeer veel toepassingsmogelijkheden.

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 139.- voor **f 99.-**

I/O SWITCH UNIT

- * 16 in- of uitgangen!
- * Handige toepassingsmogelijkheden!

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 79.- voor **f 49.-**

SPEEDPACK

- * Laadt uw programma's 10 maal sneller!
- * Ook voor meerdelige programma's.
- * Inclusief monitor en utility disk.
- * Met Nederlandstalige handleiding.
- * Geschikt voor C64(c) en oude 1541.

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 139.- voor **f 99.-**

SPEEDPACK PLUS

- * Gelijk aan Speedpack.
- * Extra 32k programma combinatie o.a. 35x sneller laden, toolkit, file copy en disk copy, etc., etc.
- * Met Nederlandstalige handleiding.

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 199.- voor **f 149.-**

(Wees er snel bij want deze aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt en die is niet groot!)

4 MEGHZ POWER BOARD

- * Verandert uw C64 in een supersnelle 4 meghz computer!
- * Schakelbaar naar 16 bit operating system!
- * Regelbare werksnelheid van 0.1-3.2 Mhz!
- * Keuze uit 1 of 4 Mhz, ook softwarematig!
- * Hoge compatibiliteit, ideaal met Turbo Trans.
- * Past in Cartridgeport, u hoeft niet te solderen.
- * Inclusief seriele diskturbo.

Nu alleen voor AKTIEF lezers van f 499.- voor

f 399.-

NIEUW!

ROBOTARM

Sluit uw Commodore 64/128 aan op een echte Robotarm. Experimenteer zelf met dit grandioos nieuwe product. De Robotarm wordt geleverd met interface en 3 software pakketten. U kunt de besturingsprogrammatuur zelf aanpassen en ook uw eigen programma's schrijven. De Robotarm is niet zomaar een speeltje, maar een serieus product dat ook uitstekend geschikt is voor onderwijskundige doeleinden. De Robotarm kan alle kanten opdraaien, dingen oppakken en allerlei door u bedachte opdrachten uitvoeren. Aansluiting van de Robotarm geschiedt eenvoudig op de Userpoort van uw Commodore 64/128. De Robotarm is bijzonder stevig en robuust gebouwd.

- * Robotarm
- * C64/128 Interface
- * 3 besturingsprogramma's
- * Nederlandstalige handleiding

f 299.-

Boeken:

Werken met robots:

Uitgebreid instructieboek voor diegenen die meer over Robotisering willen weten en zelf besturingsprogramma's willen schrijven voor de Robotarm. Met veel voorbeeld-programma's. **f 24.-**

Besturen van Robotmodellen met de microcomputer:

Uitgebreid instructieboek voor diegenen die meer willen weten over allerlei soorten Robotmodellen en daar programma's voor willen schrijven. Met veel illustraties en voorbeeld-programma's. **f 39.95**

U kunt de Robotarm, de boeken "Werken met Robots", "Besturen van Robotmodellen met de microcomputer" en de overige in deze advertentie vermelde artikelen bestellen door het juiste bedrag over te maken op giro 4794.913 of bankrek.nr: 50.67.68.007 t.n.v. Cat & Korsh International, Capelle a/d IJssel. Zie ook de grote Cat & Korsh advertentie in Dossier Commodore.

Bel 010-4507696

